

LAPPI PUHUU

• Kirjoita meille: lukijat@lapinkansa.fi. Toimitus voi muokata ja lyhentää tekstejä. Enimmäispituus on 2 000 merkkiä. Kirjoita omalla nimelläsi. Julkaisemme kirjoituksia nimimerkillä vain poikkeustapauksissa.

VAPPU KALLIO

KIRJOITTAJA muistelee aikoja jolloin hillanmyynnistä saatiin niin merkittävästi tuloja, että niillä voitiin rahoittaa traktorin ta auton ostoa.

Järvikylät menettivät ojituksissa tulonlähteensä

Valtio korvasi epäonnistuneissa suo-ojituksissa kymmeniä miljoonia euroja konemiehille (LK 9.7. ja 12.7.-22). Järvikylät menettivät enemmän: lähiruuan, arvokalat järvistä, tammukat puroista ja lähes ainoat kesätienestit, hillanmyyntitulot.

Toimimme luonnonmarjan ostajina Pudasjärvellä ja Lapissa 1970–80-luvuilla. Hillanosto alkoi Ranualla heinäkuussa ja jatkui seuraavaksi mustikan- ja puolukanostona, joka kesti lumille asti.

Osaran aukeat oli juuri hakattu sileiksi ja kulotettu. Edesmenyt isäni toimi härtsherrana seit-

semällä savottakaupalla. Poltettuihin kaskiin tuli suunnattoman hyvin isoa mustikkaa ja puolukkaa. Meillä oli kerran kaupan rannassa Saariharjulla sata tonnia puolukkaa lanssissa puulaatikoissa. Tänä päivänä puolukkalanssin ostoarvo olisi miljoona euroa. Marjat oli pääosin Pudasjärven Kouvan kylän kaskilta kerätty. Eräs ranualaisperhe osti syksyn puolukoilla uuden traktorin, Nuffieltin. Luonnonmarjalla oli kova ostoarvo. Puolukkakilolla sai yli kymmenen litraa bensaa.

Ranualla hillashown hiljentyessä siirryttiin Kittilään ja Sodankylään, missä hilla kypsyi myöhemmin. Lähes joka talosta Kinisjär-

vellä ja Molkojärvellä ostettiin 500 kiloa hillaa lähes joka vuosi. Avo-suo- ja korpihillaa.

Siihen aikaan yksityismetsät olivat paljolti hakkuukiellossa harsintahakkuiden vuoksi. Suurperheille lähes ainut kesätienesti oli marjarahat, joilla ostettiin kodinkoneita, autoja, traktoreita. Navetassa

Tänään hyvät hillarämeet ja ojankorvet on ojitettu. Tammukkapurot on menetetty, ne ovat liettyneet mudasta ja hiekasta.

oli muutama lehmä, jotka söivät enemmän kuin tienasivat.

Raha kyliin tuli tukkisavotoista, marjanmyynnistä ja myöhemmin metsänmyynnistä. Lisäksi oli metsänistutukset ja talviset raivaukset vesurilla, joista minäkin sain ensimmäiset tilini.

Tänään hyvät hillarämeet ja ojankorvet on ojitettu. Tammukkapurot on menetetty, ne ovat liettyneet mudasta ja hiekasta. Suo-ojitukset, jotka on tehty valtion rahoilla, ovat pilanneet järvä. Vanhat ojitukset purkavat vesiin fosforia ja typpeä, järvet hapamoltuvat.

Kotijärveni Ranualla ovat kärsineet paljon, sillä siellä on soi-

ta eniten. Kolmekymmentä vuotta sitten järvissä oli isoa muikkua, myöhemmin järvet särkiintyivät nuotakulttuurin loputtua.

Uusintaojitukset olivat monelle järvelle täystuho, järvien puskurikyky romahti. Muikut ja säret hävisivät, arvokalat loppuivat. On vain tumma, hapan vesi, missä ei ole kaloille ruokaa: eläinplantonia ja pohjaeliöstöä.

Maa- ja metsätalous on pyhä lehmä, niiden tekemiä virheitä luonnolle ei kestä arvostella. Eikä kukaan ole korvausvelvollinen menetetystä luontoarvosta.

JOUKO LAMPELA

ammattikalastaja v.1979,
ex-marjanostaja